

I. Wzór artykułów dłuższych / notek / reportaży

Gatunki dziennikarskie najczęściej wykorzystywane w Śpiewaku Śląskim:

- **FELIETON** – krótki utwór pisany często w sposób żartobliwy, utrzymany w osobistym tonie tekst, musi być pisany z dystansu, ma on być wyczuwalny, cechuje się skrajnym subiektywizmem
- **INFORMACJA, ARTYKUŁ INFORMACYJNY** – odpowiada na pytania kto, co, gdzie, kiedy, dlaczego, z jakim skutkiem, np. informacja o jubileuszu
- **KOMENTARZ** – wypowiedź o największym stopniu aktualności i silnym stanowisku autora, dominuje funkcja perswazyjna, autor przekazuje pewną interpretację faktów, próbuje ukierunkować odbiorcę, np. jakieś wydarzenie kontrowersyjne dla Związku, opinia o koncercie, o aktualnych problemach
- **RECENZJA** – sprawozdawcze omówienie, krytyczna analiza lub ocena, zawiera zwroty i elementy wskazujące, oceniające i ekspresyjne
- **RELACJA** – krótsza niż sprawozdanie, mniej szczegółowa, bardziej publicystyczna i przystępniejsza dla czytelnika, informacja, że coś się odbyło, wydarzyło, np. relacja z koncertu
- **REPORTAŻ** – podstawową funkcją jest sprawozdanie z rzeczywistych wydarzeń za pośrednictwem obserwatora, którym jest reportażysta, ważną cechą jest autentyczność i osobisty stosunek reportera
- **SPRAWOZDANIE** – prezentacja zdarzeń, obowiązuje chronologia, następstwa zdarzeń, głosy osób trzecich, różne punkty widzenia, np. sprawozdanie z jakiegoś ważnego spotkania, kto co powiedział, ciekawsza forma – reportaż, krótsza – relacja
- **WYWIAD** – rozmowa przeprowadzona przez dziennikarza z osobą, która się czymś wyróżnia, jest autorytetem w jakiejś dziedzinie
- **ZAPOWIEDŹ** – informacja zapowiadająca jakieś wydarzenie, np. koncert lub premierę płyty
- **ŻYCIORYS** – np. dyrygenta, muzyka, zasłużonego dla Związku, też często można połączyć z pośmiertnym wspomnieniem, in memoriam

O CZYM TRZEBA PAMIĘTAĆ W TEKŚCIE?

ZASADA ODWRÓCONEJ PIRAMIDY – najistotniejsze fakty i najbardziej wartościowe informacje, które stanowią podstawę piramidy, powinny znajdować się u góry tekstu, już w pierwszym akapicie, a w miarę jego „upływu” i zagłębiania się w temat, należy poruszać bardziej szczegółowe i poboczne wątki.

Jak to zrobić? Nie owijaj w bawełnę i od razu przechodź do sedna omawianego tematu. Pamiętaj, że masz zaledwie kilka, maksymalnie kilkanaście sekund, by zwrócić uwagę czytelnika – tylko tyle wystarczy mu, by ocenić Twój tekst i zdecydować, czy zechce poświęcić mu więcej czasu. Daj czytelnikowi to, czego potrzebuje!

Mając niewiele czasu, odbiorca najpierw czyta tytuł, który decyduje o tym, czy artykuł go wstępnie zainteresuje. Następnie przechodzi do leadu, z którego szybko powinien się dowiedzieć, o czym jest tekst i czy znajdzie w nim to, czego szuka. Kiedy na tym etapie nie połknie haczyka – zapewne przestanie czytać dalej. W „Śpiewaku” zadanie jest o tyle ułatwione, że mamy sprecyzowaną grupę docelową pisma. Bo kto czyta

Jak pisać do Śpiewaka Śląskiego? Wskazówki dla osób piszących.

„Śpiewaka”? Odpowiedzi: profesjonalni chórzyscy i muzycy, jak i amatorzy, ale osoby zainteresowane właśnie tego rodzaju tekstami „branżowymi”, przeznaczonymi dokładnie do takich czytelników. Jednak, czy ma to oznaczać, że można pójść na łatwiznę? Tak samo trzeba zadbać zarówno o pomysł na materiał, jak i jego wartość merytoryczną i techniczną – ciekawe tematy i profesjonalnie napisane.

TYTUŁ – NAJMNIEJSZY TEKST PRASOWY

TYTUŁ – tytuł artykułu powinien przykuwać uwagę i wzbudzać zainteresowanie, powinien być sugestią, że odbiorca znajdzie w tekście odpowiedź na swoje potrzeby.

LEAD – zgodnie z zasadą odwróconej piramidy, ma kluczowe znaczenie w budowie tekstu. Powinien być na tyle chwytliwy, żeby zachęcić użytkownika do dalszego czytania. Pamiętaj – nie składaj obietnic bez pokrycia. Jeśli coś obiecujesz w tytule lub leadzie, w tekście zrealizuj tę obietnicę.

Umieść najważniejsze fakty już na początku tekstu. Wykorzystaj **METODĘ 5 W + H**, zwłaszcza jeśli tworzysz tekst informacyjny, relację z wydarzenia czy recenzję.

5 W + H to akronim oznaczający następujące pytania:

- **WHO? (KTO?)**
- **WHAT? (CO?)**
- **WHEN? (KIEDY?)**
- **WHERE? (GDZIE?)**
- **WHY? (DLACZEGO?)**
- **HOW? (JAK? Z JAKIM SKUTKIEM?)**

Zasada 5 W + H zakłada, że udzielenie odpowiedzi na powyższe pytania pozwoli Ci wyczerpać temat, a więc dostarczyć czytelnikowi wszystkich niezbędnych informacji już na samym początku.

Jeśli chodzi o sam tekst – **UŻYWAJ PROSTEGO JĘZYKA**. Zbyt udziwnione metafory to niekoniecznie dobry kierunek. Język, którym piszesz powinien być prosty i zrozumiały. Nie używaj skomplikowanych słów oraz bardzo rozbudowanych zdań. O wiele lepszym rozwiązaniem będą krótsze konstrukcje gramatyczne.

Mniej istotne informacje zamieszczaj coraz niżej. Zadbaj jednak, by były również interesujące i dołóż starań, aby tekst był atrakcyjny w całości. Nie skupiaj się tylko na ważnym wstępie. Dopracuj artykuł do końca, aby w połowie czytelnik się nie znudził.

UNIKAJ „OCZYWISTEJ OCZYWISTOŚCI”, CZYLI TRUIZMÓW. Zawsze staraj się zamieścić w tekście jak najwięcej konkretów. W zasadzie odwróconej piramidy jest to szczególnie ważne. Nie przedłużaj tekstu na siłę. Czytelnicy docenią krótki, zwięzły artykuł, na który nie muszą tracić dużo czasu. Mimo wszystko nadal może on pozostać dla odbiorcy ciekawy i przyjemny w odbiorze.

Co zrobić, aby czytelnik czuł satysfakcję po przeczytaniu całego artykułu? Nie zapomnij o jego **ZAKOŃCZENIU**. Tak samo, jak zadbasz o początek tekstu i umieścisz w nim ważne i cenne informacje z punktu widzenia Twojego odbiorcy, tak nie traktuj po macoszemu zakończenia. Warto, abyś zawsze zadbał o kilka słów zakończenia lub podsumowania.

Jak pisać do Śpiewaka Śląskiego? Wskazówki dla osób piszących.

WSKAZÓWKI TECHNICZNE

Ilości znaków:

- tekst na ¼ strony – np. informacja, zapowiedź – 1,5 tys. znaków (1 tys. + zdjęcia)
- tekst na ½ strony – np. relacja, felieton – 3 tys. znaków (2,5 tys. + zdjęcia)
- tekst na 1 stronę – np. reportaż, dłuższa relacja z bardzo ważnego wydarzenia – 7 tys. znaków (5 tys. + zdjęcia)
- tekst na 2 strony (np. rozkładówka) – Dłuższy tekst, np. reportaż, sprawozdanie – maksymalnie 14 tys. znaków (10 tys. + zdjęcia)

Ważne:

- materiały mailowo
- będę wysyłać przypomnienia z terminami – miesiąc przed, tydzień przed
- lista mailingowa
- teksty w wordzie!
- rozszerzenia .doc, .docx
- brak edycji, czcionka bezszeryfowa, najlepiej Calibri, 11, wyrównanie do lewej, bez justowania!
- zdjęcia osobno w mailu, a nie wklejone w worda

Rubryki stałe:

- **TEMAT NUMERU** – w każdym wydaniu inny, skupiający się na ważnym wydarzeniu w danym czasie, dużym jubileuszu, wielkim sukcesie chóru, omawiający twórczość kompozytorską lub inny ważny temat
- **Z ŻYCIA ZWIĄZKU** – rubryka dokumentująca, relacjonująca i podsumowująca odbywające się wydarzenia Związkowe i nie tylko, ilość materiałów zależna będzie od ilości wydarzeń, rubryka bogata w ilustracje
- **Z ŻYCIA CHÓRÓW** – rubryka w pełni poświęcona związkowym chórom, ich członkom, dyrygentom, ważnym wydarzeniom
- **Z ŻYCIA ORKIESTR** – rubryka w pełni poświęcona związkowym orkiestrom dętym, ich członkom, dyrygentom, ważnym wydarzeniom
- **STO LAT TEMU DZIŚ** – przedruki z numerów o 100 lat starszych
- **DLA TYCH, KTÓRZY CHCĄ WIEDZIEĆ** – rubryka studentów Akademii Muzycznej w Katowicach i Uniwersytetu Śląskiego, a także zawierająca treści, napływające z Europejskiego Stowarzyszenia Chóralnego, w tłumaczeniu na język polski
- **W TO MI GRAJ... NA ORGANACH** – rubryka poświęcona organom w szerokim znaczeniu, zawierająca treści dotyczące samych instrumentów oraz bogatej twórczości instrumentalnej
- **W SKRÓCIE** – flesz informacyjny z ostatnich miesięcy działalności, wydarzeń, itp. Krótkie treści, relacje, recenzje czy sprawozdania z czasu między wydawanymi numerami periodyku
- **DODATEK KOMPOZYTORSKI** – załącznik do czasopisma (forma wkładki), w którym zawarte będą przede wszystkim przedruki nut, utworów do śpiewania przez chóry. Ponadto znajdują się tu opisy oraz informacje „z życia kompozytorów”, nowości wydawnicze, młodzi, perspektywiczni kompozytorzy oraz ich ambicje twórcze

Jak pisać do Śpiewaka Śląskiego? Wskazówki dla osób piszących.

Rubryki zmienne:

- **BOGACTWO, Z KTÓREGO CZERPIEMY** – rubryka tworzona przez koordynatora, rozpoczynającego się w 2024, procesu przygotowania wniosku o wpis Tradycji kulturowych amatorskich zespołów śpiewaczych ze Śląska na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego; także współpraca z Instytutem Nauk o Kulturze Uniwersytetu Śląskiego, traktująca o folklorze oraz o niematerialnych zasobach i tradycjach w regionie
- **JUBILEUSZE I ROCZNICE** – rubryka dotycząca świąt ważnych w działalności poszczególnych zespołów, opisująca koncerty jubileuszowe, publikacje jubileuszowe, rocznice i wszelkie wydarzenia z nimi związane. Zapewne pojawiają się tu również życzenia dla zespołów. Rubryka ta pojawiać się będzie w zależności od zapotrzebowania
- **IN MEMORIAM** – rubryka dotycząca wspomnień, pojawiająca się w przypadku śmierci, większej rocznicy śmierci lub upamiętniająca ważną osobistość w historii Związku

II. Wielkości minimalna dla zdjęć i grafik:

Najważniejsze sprawy, jeśli chodzi o dostarczane materiały graficzne:

ZDJĘCIA:

- dopuszczalne rozszerzenia plików: .pdf, .png, .jpg
- minimum 300 dpi (prawy przycisk myszy -> właściwości -> szczegóły -> rozdzielczość pion/poziom)

PLAKATY / GRAFIKI / BANERY:

- materiały powinny być dostarczane w przestrzeni barwnej CMYK (Cyan, Magenta, Yellow, Black)
- dopuszczalne rozszerzenia plików: .pdf, .png, .jpg
- minimum 300 dpi
- bardzo ważne – kontrast kolorystyczny, czyli jeśli na plakacie są jakieś słowa to muszą być czytelne, nie mogą zlewać się z tłem. Jeśli plakat nie będzie czytelny, opublikowana zostanie tylko zapowiedź wydarzenia, bez materiału graficznego!

III. Daty dostarczania materiałów / daty ukazania się „Śpiewaka”:

- **23 lutego** / koniec marca 2024 r.
- **24 maja** / koniec czerwca 2024 r.
- **23 sierpnia** / koniec września 2024 r.
- **8 listopada** / początek grudnia 2024 r.

IV. Zaproszenie do współpracy osób mogących pisać artykuły tematyczne – zachęcamy do tworzenia treści nie związanych jedynie z działalnością konkretnego chóru czy orkiestry. Atrakcyjne są również teksty pisane na ciekawy około muzyczny temat.

V. Kwestia praw autorskich do zdjęć / grafik / podawania autorów i źródeł (też opisów do zdjęć o tym co na nich jest)

Wszystkie przesyłane zdjęcia muszą zawierać: **OPIS ZDJĘCIA** (co ono przedstawia / np. grupa chórzystów śpiewająca przy ołtarzu podczas koncertu w kościele pw. Piotra i Pawła w Katowicach) oraz **AUTORA** (imię i nazwisko / fot. Jan Kowalski).

Wszystkie teksty tak samo muszą być podpisane (imię i nazwisko / Jan Kowalski).

Teksty, w których powołujemy się na inne publikacje, najlepiej, żeby miały pełen **OPIS BIBLIOGRAFICZNY**.

Przykłady:

Barańczak S., *Język poetycki Mirona Białoszewskiego*, Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1974.

Glenn Ch., *Unspoken. A Rhetoric of Silence*, Carbondale, Illinois, Southern Illinois, University Press, 2004.

VI. Zasady dostępności tekstu pisanego

W ramach zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w czasopiśmie „Śpiewak Śląski” **W FORMIE DRUKOWANEJ** zastosowane zostaną następujące usprawnienia:

- zastosowanie jednej, czytelnej, bezszeryfowej czcionki, bez wielkich liter, w jednym ciągu, w kolorze czarnym
- zastosowanie nagłówków oraz streszczeń konkretnych rubryk i/lub artykułów
- zrozumiała i przejrzysta prezentacja zawartości
- wszystkie zdjęcia zostaną opatrzone stosownym opisem
- zastosowanie uproszczonego popularyzatorskiego słownictwa
- format (A4) łatwy do czytania i ewentualnego kopiowania
- brak „tła tekstu”, który mógłby uniemożliwić prawidłowe odczytanie treści

W ramach zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w czasopiśmie „Śpiewak Śląski” **W FORMIE CYFROWEJ** zastosowane zostaną następujące usprawnienia:

- strona internetowa (szchio.pl), na której udostępniane są kolejne cyfrowe wydania (po okresie roku od wydania drukowanego), jest częściowo zgodna z ustawą o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych
- pliki udostępniane są w nieszyfrowanym pliku PDF, możliwym do odczytania
- zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, Śląski Związek Chórów i Orkiestr umożliwia obsługę z

Jak pisać do Śpiewaka Śląskiego? Wskazówki dla osób piszących.

wykorzystywaniem środków wspierających komunikowanie, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się. Śląski Związek Chórów i Orkiestr oferuje następujące formy wspierające komunikację: rozmowa telefoniczna, SMS, email, MS TEAMS, czat w komunikatorze WhatsApp lub spotkanie osobiste z koordynatorem ŚZChiO również w celu dookreślenia pożądanej formy komunikowania się

Przygotowała: Karolina Kopacz